PIERWSZA ŁAWKA · GODZINA WYCHOWAWCZA
I AKCJA · KLASY IV–VI

Wielkie Polki

Dzień Kobiet w klasach IV–VI: scenariusz godziny wychowawczej (45 minut) o wielkich Polkach – od Marii Skłodowskiej-Curie i Marii Konopnickiej po Irenę Sendlerową, Wandę Rutkiewicz i Kazimierę Bujwidową, patronkę roku 2027. Uczniowie piszą notatkę biograficzną, układają oś czasu i tworzą szkolną galerię „Wielkie Polki". Quiz bez punktów, karty pracy z kluczem.

Co jest w materiale

1	**Scenariusz zajęć „Wielkie Polki"** 45 minut: skąd się wziął Dzień Kobiet, siedem biogramów, praca w grupach, oś czasu, notatka biograficzna.	45 min
2	**Akcja „Galeria Wielkich Polek" i quiz** Wystawa plakatów na korytarzu, podziękowania dla kobiet pracujących w szkole, quiz bez punktów.	1–2 tyg.
3	**Karty pracy** „Kim była?", „Oś czasu", „Notatka biograficzna" – z kluczem.	3 karty
4	**Materiały do druku** Biogramy dla grup, szablon plakatu do galerii, plansza quizu.	3 strony

Dzień Kobiet – co warto wiedzieć

Międzynarodowy Dzień Kobiet obchodzimy **8 marca**. Jego historia zaczęła się ponad sto lat temu, gdy kobiety domagały się prawa do głosowania, nauki i godnej pracy. W 1909 r. w Stanach Zjednoczonych obchodzono pierwszy Narodowy Dzień Kobiet (28 lutego). W 1910 r. w Kopenhadze ponad sto delegatek z 17 krajów poparło pomysł święta międzynarodowego, a 19 marca 1911 r. obchodzono je po raz pierwszy w Austrii, Danii, Niemczech i Szwajcarii. Od 1975 r. – Międzynarodowego Roku Kobiet – 8 marca świętuje Organizacja Narodów Zjednoczonych, a w 1977 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ zachęciło państwa do obchodów dnia praw kobiet i pokoju.

W Polsce kobiety uzyskały prawa wyborcze **28 listopada 1918 r.** – dekretem o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego. W wyborach 26 stycznia 1919 r. do Sejmu weszło osiem posłanek.

W 2027 r. 8 marca to poniedziałek. Ferie zimowe we wszystkich województwach kończą się 28 lutego, więc zajęcia można przeprowadzić w samo święto albo w piątek 5 marca.

Rok 2027 – Rokiem Kazimiery Bujwidowej. Sejm przyjął taką uchwałę 18 września 2026 r. Bujwidowa (1867–1932) walczyła o prawo dziewcząt do nauki: w 1896 r. założyła w Krakowie pierwsze na ziemiach polskich gimnazjum żeńskie z maturą.

O co chodzi w tym dniu? Nie o kwiatki „od chłopców dla dziewczynek”, tylko o docenienie kobiet i o równe szanse dla wszystkich. Dlatego w materiale cała klasa razem dziękuje kobietom, które pracują w szkole, i poznaje historie Polek, które zmieniały świat.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy (po jednej dla ucznia), biogramy (jeden komplet – po jednym biogramie na grupę) i szablon plakatu (po jednym na grupę, najlepiej w A3).
- Termin: poniedziałek 8 marca 2027 r. albo tydzień wcześniej, żeby galeria wisiała w samo święto.
- Grupy dobieraj losowo (np. kolorowe karteczki) – mieszane, nie według płci.
- Biogram Wisławy Szymborskiej omawiamy bez cytatów: jej wiersze są chronione prawem autorskim. Chętni mogą przeczytać wiersz z tomiku w bibliotece szkolnej – w materiale go nie przepisujemy.

Zasady, które chronią uczniów

- **Bez nagród, punktów i rankingów.** Nie wybieramy „najlepszej laurki” ani „najważniejszej Polki”. Doceniamy konkretnym słowem, np. „Wasz plakat pokazuje, jak Wanda Rutkiewicz przygotowywała się do wyprawy – to ciekawy szczegół”.
- **Prawo do „pas”.** W każdej rundce można nic nie mówić. Nikt nie musi czytać na głos ani pokazywać swojej pracy.

- **Wszyscy razem, bez podziału według płci.** Zadania przydzielamy losowo albo według chęci. Nie organizujemy „chłopcy dla dziewczynek”: laurki, życzenia i podziękowania przygotowuje cała klasa dla kobiet pracujących w szkole. Nie mówimy „to zawód dla chłopców / dla dziewczynek”.
- **Bez pytań o rodzinę.** Nikt nie musi opowiadać o mamie czy babci. Bohaterkami zajęć są znane Polki i kobiety ze szkoły – rodziny są różne.
- **Bez polityki bieżącej.** Rozmawiamy o historii, faktach i szacunku. Gdy rozmowa schodzi na spory partyjne, wracamy do tematu zajęć.
- **Gdy uczeń powie o krzywdzie** albo przemocy w otoczeniu, wysłuchaj go po zajęciach. Postępuj według szkolnych standardów ochrony małoletnich, we współpracy z pedagogiem lub psychologiem szkolnym.

Zdjęcia

- Fotografujemy prace i galerię albo ujęcia ogólne. Zdjęcia z twarzami szkoła publikuje tylko za zgodą rodziców uczniów i osób dorosłych na zdjęciu (art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych).
- Uczniowie nie robią zdjęć telefonami – od 1 września 2026 r. uczniowie szkół podstawowych nie korzystają z telefonów na terenie szkoły (wyjątki określa ustawa). Zdjęcia robi nauczyciel sprzętem szkoły.

Ocenianie

- Zajęć nie oceniamy stopniami. Karty pracy sprawdzamy razem – służą do rozmowy.

PIERWSZA ŁAWKA

Cele w języku ucznia

- Dowiesz się, od kiedy obchodzimy Dzień Kobiet i dlaczego.
- Poznasz siedem wielkich Polek.
- Ułożysz oś czasu.
- Napiszesz notatkę biograficzną i przygotujesz plakat do galerii.

Powiązania z podstawą programową i programem wychowawczo-profilaktycznym

- N26, cz. IV – zagadnienia zajęć z wychowawcą: „tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach" (pkt 1), „kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup" (pkt 6)
- Polski IV–VI 1.4, 1.5 (N26, kl. IV) – „wyraża swoje potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały, adekwatny do sytuacji i akceptowany społecznie"; „stosuje zasady grzeczności językowej"
- Kompetencje przekrojowe 5.2.a (N26, kl. IV) – „w sposób otwarty i życzliwy odnosi się do potrzeb innych osób i grup"
- Kierunki polityki oświatowej 2026/2027 – nr 2 – „kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych" (tu: w zakresie postaw prospołecznych)

Zajęcia z wychowawcą nie mają własnej podstawy programowej. Kody: N26 – podstawa z 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 378), w roku szkolnym 2026/2027 w klasach I i IV; S24 – podstawa z 2017 r. w brzmieniu Dz.U. 2024 poz. 996, w klasach II–III i V–VIII. Edukację zdrowotną w roku szkolnym 2026/2027 w klasach IV–VIII realizuje się według N26 w brzmieniu Dz.U. 2026 poz. 958 (EZ). Wpisz też cel z programu wychowawczo-profilaktycznego swojej szkoły (art. 26 Prawa oświatowego).

Kryteria sukcesu

- Wiem, kiedy jest Dzień Kobiet i skąd się wziął.
- Umiem opowiedzieć o jednej wielkiej Polce.
- Umiem ułożyć wydarzenia w kolejności.
- Moja notatka odpowiada na pytania: kto? kim była? co zrobiła? dlaczego ją pamiętamy?

Notatka biograficzna – do omówienia

Notatka biograficzna to krótki tekst o życiu osoby. Odpowiada na pytania: **kto?** (imię, nazwisko, lata życia), **kim była?** (zawód, zajęcie), **co zrobiła?** (najważniejsze osiągnięcie z datą), **dlaczego ją pamiętamy?** (jedno zdanie własne). Piszemy w czasie przeszłym, zdaniami pełnymi, bez ocen typu „była najlepsza na świecie".

Przykład: *Olga Boznańska (1865–1940) była malarką. Urodziła się w Krakowie, a przez ponad 40 lat malowała w Paryżu. Tworzyła głównie portrety w stonowanych, szarych barwach. Pamiętamy ją, bo jej obrazy pokazują, co czuli malowani ludzie.*

Notatka biograficzna

Imię ..... Klasa ..... Data .....

Pamiętaj: Notatka odpowiada na pytania: kto? kim była? co zrobiła? dlaczego ją pamiętamy?

1 **Które zdanie najlepiej pasuje do notatki biograficznej?**

A. Ja też kiedyś pojadę w góry.

B. Wanda Rutkiewicz 16 października 1978 r. stanęła na szczycie Mount Everestu.

C. Wanda była super!

D. Góry są wysokie.

2 **Napisz notatkę biograficzną o bohaterce swojej grupy (4–5 zdań).**

- kto (imię, nazwisko, lata życia)
- kim była
- co zrobiła (z datą)
- dlaczego ją pamiętamy

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dzień Kobiet – scenariusz godziny wychowawczej „Wielkie Polki”, notatka biograficzna, oś czasu, galeria i quiz, klasy 4–6

Podgląd pokazał 5 z 15 stron. Pełna wersja: 15 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- scenariusz 45 minut: 7 biogramów do pracy w grupach, notatka biograficzna, oś czasu
- akcja – szkolna galeria „Wielkie Polki” i ściana podziękowań
- quiz bez punktów, karty pracy z kluczem, źródła

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/dzien-kobiet-scenariusz-i-karty-pracy-klasy-4-6